

BÁCSKAI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:

Egy évre . . . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . . . 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 4 kr.

Hétfői szám 2 kr.

Megjelen minden hétfőn délben, szerdán, pénteken és vasárnap reggel.

Felélős szerkesztő:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája, Kazinczy-utca.
Telefon szám 119.

Kiadóhivatal:

Kosuth-utca, Vojnich palotában
Telefon szám 42.

Nyitlár soronkint 20 krajczár.

Rettenetes vád.

A héten egy rettenetes vádat hozott forgalomba egy helybeli hetilap. Nem keressük azt, hogy honnan jön a hír, nem is szólunk hozzá érdemben még most, amikor még nem tudjuk, mi igaz belőle, de megrémülünk a vád súlyán. Nem kevesebb van mondva ennek a hetilapnak első lapján nagy ríktó betűkkel, minthogy a gazdasági tanácsnok a város vagyonából lopást követett volna el, még pedig nem indirekte, hanem a büntetőtörvénykönyv 333-ik §-ába ütköző valóságosan az összes kriminális ismérvekkel meghatározott lopást.

Erkölcsei érzékünk diktálja azt, hogy a hírt valóban ne tartsuk. De másrészt nem tudjuk ezzel a feltevessel szemben megérteni, hogyan merészel egy lap ilyesmit írni, ha arra biztos adatai nincsenek.

Zavarba kell jönnünk és nyugodtan kell bevárunk az ügy fejlődésének eredményét, amely vagy egy óriási kudarczczal végződik a nevezett hetilapra nézve, vagy pedig amint elhinni még-

sem birunk és nem is akarunk, hogy a vád való lenne.

De egy nagy eljárási hibát már ezuttal láthatunk ez ügyben és ez az, hogy a városi tanács sokkal tapintatosabban tette volna, ha az ügyet azonnal bíróságnak adja át, mert ez esetben autentikusabban volna demonstrálva a jogtalanul megtámadott köztisztviselő magánbecsülete, vagy pedig ha van bűn, hogy az mindjárt illetékes fórumánál elbíráltassék.

Minek itt herceze-hurczát csinálni ezzel az ügygyel? Miért kelljen a vád súlyát rajta hagyni hosszú ideig azon a köztisztviselőn, ha ártatlan, viszont miért kelljen hosszadalmas procedura az ilyen ügghöz?

Hiszen ha nem forog fenn a lopás esete, akkor rövid eljárás után készen lennének vele. Napirendre térnének a dolog felett, legfőleg a megrágalmozott tisztviselő a sajtóbírótság útján retorsiót keresne.

Ha pedig valóban bizonyulna a rettenetes vád akkor meg végeztünk volna a közhivatalnokkal.

A közmorál parancsolja tehát, hogy

az ilyen ügygyel huzavonát csinálni nem szabad. Még a levegőben sem szabad hagyni az ilyen vádat egy perczig sem, mert ezzel senkinek szolgálatot nem teszünk.

Bárhogy is álljon a dolog de a vád maga borzalmas.

Figyelemztető szavunkat emeljük fel tehát, hogy ezt az ügyet bár a vizsgálat alaposágának kára nélkül a lehető leggyorsabban intézzék el, annál is inkább miután a szenzációt okozó lap még az ügy folytatását igéri.

Legyen ez a vizsgálat ha lehetséges a közigazgatásnál indult meg a legteljesebb pontosságra és szigorú nehogy abból a bűnpalástolásnak még csak gyanuja se látszék ki — ha van bűn, — de adja meg mielőbb az illető tisztviselőnek az ártatlansági bizonyítványt, ha a rettenetes vád valótlannak bizonyul.

Középut itt nincs, mert vagy igaz vagy nem igaz.

Mi városunk reputációja érdekében kívánjuk, hogy a vád valótlannak bizonyuljon!

A Miczike temetésén.

— A „Bácskai Hirlap” eredeti tárczája. —

Mikor az embert ügyes-bajos dolgai különben is nagyon elfoglalják, szinte kellemtelenül néz a levélhordóra, aki nagy csomó levelet tartva kezében jön feléje.

Ilyenféle kellemtelen érzés támadt fel bennem egy kődös, téli reggelen, midőn a vidéki lap szerkesztőségében ott ültem asztalom előtt és böngésztem a lapokat, s egyszerre nyílt az ajtó, megjelent a postás és nagy halom levelet tett le asztalomra. Ezután nyultam a legfelsőhöz; elszántan, mondom, mert nem kis vállalkozás egy szerkesztőség leveleit áttanulmányozni, — ki tudja, hogy a legsimább levélpapír is mily rossz rimmekkel van beírva, és a legdiskrétebb boríték is, mily kétségbeejtő tárczákat rejt.

A levél azonban, amelyet felvettem nem tartalmazott ilyesmit. Fekete, gyászkeretű lap került ki belőle, melyen néhány rokon a szokásosan megtört szívvel jelenti „Miczike gyászos elhunytát.”

A hír nagyon meglepett. Felugrottam, s mintha kerestem volna valakit, végigmentem az üres szobában a kályháig és vissza. A kályhában az előbb rakott tűz pattogása hal-

latszott, szikrák repdestek szeccsios forgásokat csinálva, — mindezt most észre sem vettem. Hát lehetséges ez? Hát igaz? Miczike meghalt.

Nagyon megértik kérem az én szörnyű esodálkozásom, ha elmesélem, hogy ez a Miczike életerős, aranyos leányka volt, a kinek a szive jó volt, jó és gyengéd.

Rossz nyelvek ugyan sok rosszat beszéltek róla, — most már nem beszélnek szegényről, — beszéltek, hogy így meg úgy, kinyílt egyszer az ő szive is, — beszéltek — hogy talán kétszer is kinyílt, talán többször is; — de ezt csak a gonosz szomszédok rebesgették. Talán azért is beszéltek rá annyit, mért irigyelték, hogy Laczi úr, az intézeti ítkár is elment néha látogatába hozzá, vagy tán épen a bankos Gebseit irigyelték meg.

Meglehet azonban, hogy a kajlabajszu doktor ur a Konok Misi miatt beszéltek rá. Tudja isten mi miatt, de bizonyos, hogy sok volt az irigye. Megirigyelték s ép ezért megszólalták, hogy a szegény közönséges asztalos lánya milyen uri társaságba forog.

Pedig megérdemelte. Mikor én odakerültem abba a homokos, börtönös városba közelemből csinálni, sok asszonynak bemutatottak. Megismertem a lányok színét-javát, a me-

nvecskék elejét, de még ma is azt mondom legtisztább szive mindkőzt a szegény Miczikének volt.

Lehet, hogy könnyelmű volt egy kicsit, de a lelke az aranyból volt, aranyból, mely a szomszédok pletykáitól se lesz rozsdás.

Szó a mi szó nagyon meg voltam lepetve. Becsöngeltem a szerkesztőségi szolgát és elűztem haza gazdasszonyomnak, hogy készítse a feketeruhát, — délután temetésre megyünk.

— Nem bánom, ha magam leszek is, én kikisírem.

A hűvös téli reggelből, ölmosesős zimankós dél lett, úgy járkáltunk az utcákon, mint a komédiások szoktak a tojásokon.

A hideg szél pedig szemünkbe vágta a darabos esőt és átfújta a nagykabátot, úgy hogy szinte éreztük mint fújt rajtunk keresztül a szél.

A temetés idejére befordultam a Szikla-utcába a fal mellett húzódozva mentem a fekete kapus házig, amelynek elejéről a fekete posztót tépdeste a szél. Oda sompolyogtam a kapuhoz, beburkolózva nagy kabátomba, a hideg szél — és az emberek tekintete elől.

Kissé elkéstem. A kopersó már fenn volt az ezüstös kocsin, melyen sok sok virág-koszoru volt elhelyezve.

Tómicz öröke.

Sohse hittem volna, hogy ezrei a világá ment papucos legénnyel annyit foglalkozzon a helyi sajtó és ennek révén a nagyközönség is, a melynek elég érdekes botrányt kel megélvezni enélkül is.

Hanem hát Tómicz meglopta a várost. Kik segítettek neki a tolvajlásban, kik itták a borát, kik vendégeskedtek örökké terített asztalánál? — A vizsgálóbírósg fogja ki-deíteni.

Van azonban az úrrá vedlett szegény legénynek egy itt tartott (felejtett-e, marasztalt-e? mások a megmondhatók) öröke.

Ez az „örök,” vagy tán inkább „koncz” az, a mi járulékaival érdekelheti a nagy közönséget.

A természet még téli álmát aludta, amikor Tómiczra ráborították a vizes lepedőt. Azt hittem, hogy a téli fagy a vizes lepedő alól megugrasztja a szegény legényt és örülni fog ha újra a papucos mesterséghez foghat. — Mert hát a papucososság is tisztességes mesterség, ha a mester tisztességes.

Im azonban akadtak emberek jóakarók, kik a tornyos palota melegszobájába vitték a vizeslepedővel borított szegény legényt, melegengették, ápolták a furdokót és újra életre ébresztették.

Még mielőtt a tavasz megjött volna, nemzetek a jóakarók egy napilapot, melynek kiadója, tulajdonosa a papucos legény lett.

Az ideális független eszmékért küzdő nyenyolczas párt egy helyi „nagy” alakja melengette a papucos legényt, azt, aki egy esztendő tőlött négy fal között, azért a cse kelységért, hogy magyar faló pánszlávok stroh-mannjává szegődött.

És megszületett a lap. Ott volt a papucos legény neve az újsávon, ő fizette a munkatársakat.

Fizette -- fizette, amíg a lapot pénzből tellett. — De nincs az a sok, mi el ne fogyna.

A krajczáros újság nemzdi újra össze ötlekzeltek, a gyenge sarjnak új apái lőnek.

És április havában kurzív betűkkel nyomott értesítés jelent meg a krajczárosban, mely tudtul adja országnak világnak, hitetlennek és hitelezőnek, hogy fizetnek az apák ;

A kapuban néhány szomszéd állott, kik között egész sor feketébe öltözött alakot láttam, behúzódva réli kabátjaik védelmébe. Az egyik nagyon előttem állott. elálta az utat.

— Kérem csak kissé szóltam rá.

Ő megfordult rám nézett én rögtön megismertem.

Laczi úr volt, a titkár. Szóke szakállát elrejtette a kabát gallér mögé.

— Szervusz, mondtam neki, hát eljöttél magad ?

— Ott vannak, szólott néhány sötétruhás alakra mutatva, kikben csak nehezen ismerem fel kilétüket. Ott volt a Konot, ott volt Gebsei, ott volt mind !

Mikor a temetőben az új sirt behantolták együtt jöttünk haza. Utközben alig esett egy két szóbeszéd, csak Laczi ur mondotta, elérkezé nyilve.

— Tudom, ha szép idő lett volna is kijöttünk volna.

Szilágyi Lajos.

ne tessék félni — a papucos legény eltűnt ugyan, de hisz örökét itt hagyta a „B. U. ny. v.”-nak.

Bent voltunk a tavaszban. Vigan dudált a portugál — de szomorú nőtát jártak a „palotában”, mely időközben, abban a terhes állapotában, melyben a Szerbiába szökött Tómicz hagyta — átíródott a „B. U. ny. v.”-ra.

A szomorú nőta vége az lett, hogy a „B. U. ny. v.” visszaadta a nyomdát az elszökött Tómiczknak és nyomta rajta a lapot (t. i. a gépeken a Tómicz gépein, a Tómicz betűivel).

Megindultak most a végrehajtások Tómicz ellen — beadott igényt a „B. U. ny. v.” folytak a végrehajtások a „B. U. ny. v.” ellen — beadott igényt Tómicz.

A hitelezők nem tudtak kiokosodni a B. U. ny. v. és Tómiczról.

Zárlatot vezettek a „B. U. ny. v.” ellen, lefoglalták a krajczáros, csődöt kértek az ismeretlenbe szökött Tómicz ellen.

És a B. U. ny. v. egy napsugaras őszi délután talán éppen tegnap megszűnt létezni, mint nyomda vállalat.

Hanem hát van Szabadkán egy részvénytársaság, melynek 2500 forintokkal tartozik Tómicz, 2500 forint szép összeg még akkor is, ha egy részvénytársaság fogja esetleg elveszíteni. És hogy elveszti ezt a csekély összeget, az nagyon valószínű, tekintettel arra, hogy a szabadkai kir. törvényszék mint csőd-bírósg Tómicz Miklós nyomdájára kimondta a csődöt. Elveszti a részv. társaság a 2500 forintot — elveszti a város azt a potom néhány ezer forintot, amit még meglehetett volna menteni a lapot pénzből épített „palota” és nyomdán — elveszti a pénzt sok hitelező és a „B. U.”-vigan repül tovább, hisz apái között városi hivatalnok is van !

A város azonban mégis szerencsés, keresheti a pénzt, mert ha Tómicz megszökött, itt van az öröke, a csödvagyon és annak gondnoka dr. Blau Géza, a tömeggondnokot megperelheti, az fizet, ha lesz miből. — ő.

Különfélék.

— **Előkelő esküvő.** A bács-almási róm. kath. templom e hó 28-án egy igen előkelő egybekelésnek volt színhelye. Ugyanis Martinovits Ernő a 32-ik gyalogezrednek löhad-nagyja oltár elé vezette özv. Simkó Hirschberg Mária urnó bájós leányát Irma kisaszonny. A templomot az előkelő közönség zsufolóság megtöltötte. Az esketést a b. almási apátplébános Kovácsévics Máté végezte ki a szertartás előtt misét mondott utána pedig az ifjú párhoz szivreható beszédet intézett. Az esküvő után az új házások nászutazásra indultak.

— **Sajtótárgyalás.** Ma ismét esküdszéki tárgyalás van Szegeden egy sajtópörben, melyre ket szerkesztő hirlapi poiémája adott okot. Az érdekes sajtópörben Belanovics Mihutin szerepel, mint panaszos Dugovics Imre lapszerkesztő ellen, aki a Bácskai Újságban írta a Belanovics személyét támadó inkriminált cikket. A fejjelentésben a panaszos lapszerkesztő rágalalmazással és becstület sértéssel vádolja a lapszerkesztőt. Erre a sajtótárgyalásra, nagyon sok szabadkai tanu van beidézve.

— **Ertesítő.** A magyar államvasut Gombos-Erdőd vonalán 1899. október 2 óta a személygyorsáru, teher komp forgalom megnylt.

— **Halálozás.** Kun Szabó Mihályné, szül. Grósz Juliska f. év október hó 1-én életének 24-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése ma délután fél 4 órakor nagy részvét mellett ment végbe.

— **Életmentés.** Ujvidéken özvegy Stein Julianna Debora nevű 11 éves leánykája mult hó 27-én a délutáni órákban sétaközben saját vigyázatlansága folytán a Dunába esett. Leticia Glisa ottani lakos az esetre észre vevén, minden habozás nélkül utána vetette magát s saját életének veszélyeztetése mellett a gyermeket szerencsésen ki is mentette. A derek életmentőt az izgalmas jelenetet végignéző közönség nyomban a helyszínén rövid, de annál őszintébb ovációba részesítette.

— **A közönség figyelmébe.** A „Bácskai Újság” 220-ik számában a ker. pénztár ellen felhozott azon állítás, mintha az igazgatóság és tisztikar felfüggesztett és a pénztár működése be lenne szüntetve, valamint a pénztár könyveit és irományait zárlat alá vették volna, teljesen valótlan légből kapott dolog. Az igazgatóság f. hó 3-án tartott ülésében ezen czáfolatot az ügy teljes befejezéséig közzétenni határozottatott.

A világsajtó a szabadkai botrányról.

Szárnyra kelt a hír az egész világon — és az európai sajtó most már egy kissé változatossággal mondja el, hogy hogyan folyt le a híres szabadkai közgyűlés bot és revolver jelenete. Ime itt közöljük híven a bécsi „Reichswehr”-ből az ezeket :

— **Eine Scandalscene in eine Gemeindehaue.** In der vorgestrigen Sitzung der Stadtrepräsentanz der Freistadt Maria-Theresiopel kam es zu einer unerhörten Scandalscene. Anlass zu derselbe bot die vom Advocaten Dr. August Somozic gegen der Bürgermeister geschleuderte Bedächtigung, derselbe hätte städtische Gelder defraudirt. Der Bürgermeister inzultirte zoddann den Advocaten thätlich. Letzterer zog darauf den Revolver und feuerte einen Schuss auf den Bürgermeister ab, ohne ihn jedoch zu treffen. Daraufhin kam es zu tumultuösen Scenen, die in, eine regelrechte Keilerei ausarten, in welcher der eine Theil der Versammlung die Partei des Bürgermeisters, der andere die des Advocaten ergriff. Erst durch die Einschreiten der Polizei konnte die Ruhe hergestell und der Saal geräumt werden.

— **Botrányos jelenet egy község házában.** Szabadka sz. kir. város községi képviselőtesületének tegnapi ülésén hallatlan botrányos jelenet játszódott le. Okot adott erre egy *Somsics Agoston* ügyvéd részéről a polgármester felé szót gyanúsítás, hogy ez utóbbi a városi pénzeket eliskasztotta volna. A polgármester ennek folytán a ügyvédet tettleg inzultálta. Ez utóbbi kivett egy revolvert és egyszer rálőtt a polgármesterre, anélkül azonban hogy eltalálta volna. Ennekután a viharos jelenetek következtek, amelyek azután szabályszerű verekedéssé fajultak, amely alkalommal a gyűlés egy része a polgármesternek — másik a pedig az ügyvédnek állott pártjára. Csak a rendőrség beavatkozásával lehetett a rendet helyreállítani és a termet kiüríteni.

A párisi „Figaro” valószínűleg a következő képen adja majd az esetet :

— **Du paldes „Tchikaenches.”** „Igen kedves nép ez a magyar nép. Sokkal kedélyesebb mint a hogy Madame Adam írja azt a tsikósche — tárcában. Egy Monkátchi Agoston nevű ügyvéd a Mariatereziopoli közgyűlésen azt állította a városi praefectusról hogy ez a városi kasszát egy sötét éjjen elvitte és annak teljes tartalmát képesítésre használta fel. A megtámadott praefectus erre a kezénél levő rapirt felkapta és keresztül-szurta vele monsieur Monkátchi ballábát. Ez nem vesztette el lélekjelenlétét és kihuzta mellőzésekéből revolverét, amelyet elsütött. A golyó azonkívül egy Vojnitche Véczeán nevű főkammandans és egy Neorchitche Szanislean ur fején ment keresztül, míg végre a főispán huszárjának bajuszában megakadt. A véres jelenetnek csak a déli harangszó vetett véget — mert a bizottsági tagok,

előbb hazamentek ebédelni, — de délután két órákor már folytatták a vérengzést, Csodájuk e népfaj higgadivérőségét, hogy saját tápiálkozásáról még ilyen esetben sem feledkezik meg. Mindebből kifolyólag egy pár-baj sem fordult elő.

Ez a hír valószínűleg mire Amerikába ér így fog szólni:

— **A montenegrói vérengzés.** Egy Szabadka nevű montenegrói városban rettenetes véres jelenetek játszódtak le. Egy Mandru-sovszki Agoston nevű ügyvéd a városi közgyűlésen azt állította, hogy az ottani polgármester 3 millió forint áru kép megrendelést tett Kohn czímfestőnél és azzal is gyanusította, hogy a képeket olaj helyett petroléummal festette. A megtámadott polgármester kihuzta kardját és az őt támadóra rontott, de ez egy nála levő dinamit robbantó gépet vált ki, a mely elsülvén 37 embert megölt, 49-et életveszélyesen megsebesített. A közgyűlési termet rögtön kórházzá alakították át, úgy hogy a szomszéd Bulgáriából kellett orvosokat kérni. Csak a rendőrség közbelépésének köszönhető, hogy a közgyűlésről egy ember megmenekült meg hirmondónak. A városban e miatt zendülés tört ki, úgy hogy alaposan lehet tartani attól, hogy egy európai háború küszöbén állunk.

Az «Arizonában megjelenő „Arizona kikkor» a következő referatívával fog kedveskedni.

— **„Hallatlan baromtempó»** egy újságtudósító részéről, hogy egy rögtönzött városi skandalum alkalmával amikor egyszerre híressé tehető volna nevét ha veszekedő polgármestert és ellenfelét kézi biciskájával leszurta volna, — ott állott tétlenül a harcz színhelyén. Ez csak Szabadkán történhatik meg, ahol az újságírói botránnyok csak nagyritkán fordulnak elő s egy egész évben nem ölnék meg többet 10-nél. Egy ilyen ló igazán megérdemelne, hogy felkötözzöljék eleve, nem pedig azt, hogy a hiriapirói tollat adják kezébe. A jeles munkatársra igaz, hogy jól egörizte ludbőrét — de örök időkre blamáta szerénységével a hiriapirói nyumbust Az ilyen újságíró jobbténné, hogy ha a főzőkannalat venné a kezébe!

Az utcaz réme!

Gyilkosság az utcán.

(Saját tudósítónktól.)

A IV. kőri lakosokat tegnap délután 5 óra tájban gyilkossági eset sódította össze la 492. sz. ház el. Minden ok nélkül meggyilkolt egy asszonyt a IV. kőri réme Pércsics (Kulesz) József szabó mester, a kit kerül minden ismerőse, mert mindenki rabíátus, vad embernek ismeri, néhány év előtt anyját gyilkolta meg minden ok nélkül, a mi miatt 5 évig szivta a börtön levegőjét, most pedig egyik szomszédnőjét gyilkolta meg, mert valamit kérdezett tőle s nem tudott felvilágosítást adni.

Az esetről a következő tudósításunk számol be.

Pércsics (Kulesz) József nagy egyenletlenségben állott feleségével és családjával, felesége bujdosott előle, mert a legcsekélyebb dologért megölessel fenyegette, elrejtette előle gyermekeit, mert nagyot félt a rabíátus ember haragjától.

Pércsics tegnap délután egy kissé becsipve haza ment. A lakásban nem találta feleségét kirohant a szobából és átment a szomszédba özv. Milánovics Jerkonéhoz, a ki éppen a kapuban ült. Dühösen kérdezte tőle, hol van a felesége. Az asszony erre ezt felelte:

„Nem tudom, nem vagyok őrzője feleségének.» Pércsics erre elővette zsebkését és szó nélkül az asszony hasába szurta, de a kés a ruhában megakadt, annélkül, hogy sebet ejtett volna, mire a vadállat másodszer az asszony szívébe vágta kését aki e szakkal

„jaj a Kulesz megölte összeesett és ott a helyszínén meghalt.

A gyilkosság után a tettes megszökött s mert az utca népe üldözöbe vette, a ház falán keresztül elmenekült.

Az esetről azonnal értesítették a rendőrséget és a mentőket, Vojnics Béla kapitány, Bogáromi vizsgálóbíró, Dr. Szilassi Mór orvos azonnal kimentek a helyszínére, de már csak a halált konstalták, a kapitány pedig elrendelte a tettes elfogatását. Hosszas keresés után megtalálták estefelé Temunovics borbély műhelyében, ahol el is fogták és 2 szuronyos rendőr meglánczolva kísérte a városházára.

Vojnics kapitány azonnal megejtette a kihallgatást s ma délelőtti folytatta.

A tettes beismerte azt, hogy özv. Milánovicsnél megszúrta, hogy meghalt-e azt nem tudja.

A szerencsétlen asszonyt a mentők a zenitai temető hönchizába vitték, a gyilkost pedig ma délután kísérték át az ügyészhez.

A betegsegélyző pénztár ügye.

Vettök a következő cikket, melyet a pénztár érdekében kész örömmel közlünk.

Tek. Szerkesztő úr!

Az igazság érdekében kérem b. lapjában az a'ábbi soroknak helyt adni.

A helyben megjelenő 1 kros politikai (?) napilap tegnapi számában a ker. betegsegélyző pénztárról cikkezvén, olyan hazug állításokat pertraktált a közönség elé, melyek méltán jellemzi azon nivót, melyen a cikk írója áll. De jellemzi azt is, hogy nevezett újság a közönség félrevezetésére, csakhogy lapját megtöltsé, milyen áldatlan harczot vív egyes érdekében a betegsegélyző pénztár ellen.

Hogy mennyire szemén szedett hazugság a pertraktált cikk minden betűje, azt bizonyítja a f. hó 3-án az I. fokú iparhatóság által váratlanul megejtett szabályszerű vizsgálat.

Nem akarek azonban hosszasan foglalkozni e szennycikkel, hanem álljon itt a valódi tényállás, melytől a nagy közönség megítélheti a valót. Külön kell azonban választanom a cikkben egybefoglalt két dolgot, (t. i. a közgyűlés megsemmisítését és a többi kitételeket) mivel ezek egyik a másikával semminemű összefüggésben nincsenek.

Az I. fokú iparhatóság mint a pénztár felettes hatósága váratlanul pénztárvizsgálatot tartott, azonban mindent a legnagyobb rendben találta. Ez az egész tényállás, a miből az a nagy hirre verődött kros újság sikkasztást, bünpalástolást, felfüggesztést, elcsapatást és zárlatot jósolt az ő nagy látnoki képességével.

Hogy milyen örült egy kellett ennek a megjósolására, mikor semmiféle ok nem forog fenn, azt mindenki könnyen megítélheti. De kitűnik a lóláb és a személyes hajsza minden betűből.

A másik eset, a melyből a kombináció kiindult, a közgyűlés megsemmisítését hozó határozat, mely véletlenül egy időben lett kézbesítve a vizsgálat napjával. Hogy a közgyűlés újboli megtartása mikor és hol lesz megtartva azt még a beavatottak sem tudják, de e híres újság cikkezője éles elméjével ezt is már kiszűlte.

Nem áll fenn tehát semminemű zárlat sem elcsapás a pénztárnál, hanem minden a legnagyobb rendben folyik tovább. Hogy a megtámadott igazgatóság és tisztviselői kar hogyan vesz magának elégtételt e nemtelen dolgokért, azzal nem foglalkozom, csak az igazság érdekében ezt kötelességemnek tartottam előadni.

Sz—n.

Közgazdaság. Elhamarkodás.

(E. B.) Egyetlen napi lapunk van s természetesen, hogy a filloxerából elefántot kell csinálnia, hogy lapjai megteljenek, így járt az egyetlen napilapunk „Elhamarkodás” című vezércikkével, midőn Szabadka szőlő határának a filloxera hivatalos konstaltálása után zár alá helyezését megtudta. Vádolja a laikus közönség előtt a szőlőzei és borászati felügyelőt. Valóban el lehet mondani, hogy „bocsásd meg uram nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek.”

Mielőtt akár a cikk értelmi szerzője, akár a megírója az idevonatkozó törvényeket csak felületesen is elolvasták volna, elköcsönöztek a szegedi kiállítás vihar ágyuját, s beledurantottak a napfényes fellegetlen levegőbe, elefántot sejtven a filloxera helyén.

Mi az a zár alá helyezés? Nem szabad szőlőlevélbe gyümölcsöt csomagolni s nem szabad innen szőlővesszőt a megrendelő egyén vármegyéjének alispánjától nyert szállítási igazolvány nélkül szétküldeni. Ez az egész és semmi több.

Vegyünk görcső alá. Ma jó izlésű gyümölcskereskedő szőlőlevélbe nem csomagol gyümölcsöt, mióta a peronospora ellen a levelek rézgálczzal vannak permetezve. Tiszta szőlőlevél most nincs, mert az rég elszáradt ha nem permetezték, a mi ép levél van, az rézgálcicos. Ujvidék, Szeged évek óta hivatalos zár alatt vannak s ezen városok gyümölcskereskedelme legalább 2—3 akkora, mint Szabadkát, soha egy hajsza se görbült meg a zárlat miatt a legutolsó gyümölcs szállítóknak se, sőt Adamovits Sándor több millió szőlőoltványa is szétmegy az országba akadály nélkül.

A szőlővessző szállítási igazolványok pedig alig szükségesek, mivel az 1882-iki deczemb. 29-én 70,600 szám alatt kelt miniszteri körrendelet szerint a szőlővesszők szállítási igazolványok nélkül szabadon szállíthatók az ország majdnem minden községébe igen-igen kevés kivétellel.

Igy nyilatkoztak a törvényhatóságok és városok s köztük Szabadka is már 1882-ben, azaz a korlátlan vesszőbehozatalt nyilvánítták s ez rendeletileg ki is adatott, erről a cikkezűnek halvány fogalma sem volt, azaz nem nézett utána, hogy már 17 év óta ide behozni szabad még filloxeras amerikai vesszőt is bárkinek s mi természetesebb, hogy így behurcolhatták a filloxerát is évek előtt de ezt a városi hatóság önként engedte meg, 1882-ben, tehát a filloxera zár alá helyezett többi hazai községgel egy sorozatba helyezkedett önként, s most viharágyut szegez egy szakközegnek, 17 év előtt a város hatósága által elkövetett hibáért. A szakközeg, a törvény őre, végrehajtója megkéretik, hogy miért pusztul itt és itt a szőlő? Ő filloxerát konstaltál 800 nsz.-öl területen, gróf Schönfeld Miksa nyug. tábornok szöllejében, s kötelelőségéből kifolyólag feljeleníti egyedüli felsőbb hatóságának, a miniszteriumnak, ott az 1883. nemzetközi törvények alapján hivatalosan zár alá helyezik az illető község vagy város szőlőhatárát. Felelősséggel csak annyiban tartozik, hogy valóban filloxera-e, amit konstaltál?

Más felelőssége senkivel szemben nincs. Tanácsát kikérheti a tulajdonos a védekezésre nézve s ezt megadja saját szakismeretei alapján. Itt tehát jeles szakközegünk, ki a hazában elismert szaktekintély irodalmilag és gyakorlatilag is és aki 18-ik évi odaadó és szakértő működése után kötelességét teljesítette, csak dicséretet érdemel.

Mit érdemelne a város tűzoltója, ha látna a vészes tüzet csirájában, s csak a 10—20-k ház kigyulásakor jelezné a vészt?!. Mi szőlősgazdák csak hálával tarthatunk, hogy a csirájában levő vész jelenlétét megtudtuk, s ovakodhatunk, hogy bárhonnán szőlő kapást nem hívunk, nem immunis talaju szőlőnk megmivülésére, hogy amig lehet kikerüljük a bajt. Igaz, hogy Szabadka szőlő határa tulajdonképpen immunis homokban van, de van 4—500 holdnyi szőlőnk nem immunis talajban is, mert a homok és homok között nagy a különbség.

Tehát főispán, polgármester, képviselők, nyugton alhatnak a phylloxera zárlat miatt, nem kell honmenő lépéseket tenni, mert a mi egyetlen napi lapunk durraná a levegőbe... a lukat.

A mi pedig azt illeti, hogy pár óra múlva a phylloxera kiirtották, az rágalom, ez nem igaz, mert ma is több ezer millió számban sértetlenül ott élnek a constatált helyen, a városi hatóság hivatalos tudomása daczára.

E helyett jobb lesz a vértető után nézni, mert tudunkkal több száz birtokosnak almái vannak ellepve, Palicson nincs almafa mely leve ne volna vele. s erre nézve a törvény intézkedik, hogy 3 nap alatt kezdjenek az irtáshoz. Történt-e ez iránt intézkedés?!. Ez fenyegeti végveszéllyel gyümölcs kereskedelmünket, nem a phylloxera zárlat, mert ma holnap nem lesz mit szőlő levélbe is csomagolnunk. Ezt kürtölje világgá ama napilap, s követeljen megfelelő intézkedést.

Ha ma egyik lap egyik, holnap a másik lap a másik állami szakközveget, kik szakismereteiket, fáradságot nem ismerve érvényesíteni törekcsenek — így hurcolják meg a laikus közönség előtt köteleességeik teljesítése miatt, akkor ne várjuk állandó itmaradásukat, mert természetes, hogy egyik a másik után fog minden követ megmozgatni, hogy békésebb természetű hatóság és lapok környezetében teljesítse köteleességét. Záradékul pedig meg kell jegyezmem, hogy jelenlegi szakközvegeink hazánk szakközvegei között az első között foglalnak irodalmilag és gyakorlatilag is helyet, s majd kapunk fiatalokat, tapasztalatlanokat avagy székhelyét teszik el innen az inzulok miatt.

Azt hiszem tehát, hogy az egyetlen napi lapunk tulbuzgolkodott, és hamarkodta el a dolgot egyfelől, másfelől pedig elhajtá a súlykot istenigazában, mert soraival szemben a tények az ellenkezőt igazolják.

A közügynek ártott a napilap elhamarkodása!

ÜGYNÖKÖK
fix fizetés és jutalék mellett
kik a jobb detailvevőknél bejáratosak,
elsőrangú női szövet és selyem
áruház részére kerestetnek.

Ajánlatok

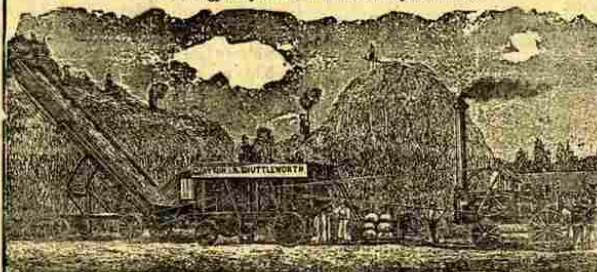
WEINER MÁTYÁS

BUDAPEST, Andrassy-ut 3. intézendők.

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcseplőgép-készletek

2½ egész 12 lóerős, szalmakazalozók, továbbá járgány-cseplőgépek, lóhera-cseplők, tisztító-posták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill“

legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, 600-almok, egytetemes acél-ékek.

2- és 3-vasú ékek és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kérésre ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb

locomobil- és cseplőgép-gyára.

Elismerő nyilatkozatok.

Ó Fensége Salvator Lipót főherceg udvarmesterei hivatala.

Általános Asbestárú-gyár.

Ó eszaki és királyi Fensége Salvator Lipót főherceg rendkívül meg van elégedve az Asbest-talpa beült cipőkkel. Ó Fensége hosszabb gyalog kirándulásán használta a cipőket és érezte, hogy lábát nem fáradtak úgy el mint más közönséges cipőkkel. Küldök egy pár vadászcipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat a-besttalpbélséssel, ugyanannál a cipésznél s aztán küldjék ide.

Hisszük, hogy e vadászcipők ép oly jók lesznek és ép oly megfelelők, amint megfelelők voltak a szaloncipők.

Zágráb, 1898. július 8.

KRAHL, huszárkapitány.

A nagyméltóságú magyar kir. honvédelmi miniszter által kiadott 65917/VII. számú nyilatkozatban a honvédség részére megrendelt és beszállított Asbesttalpak, hivatalosan jönnek és czeleszrűnek ismertettek el.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke, a következőket írja:

Tisztelt Doctor ur!

Az asbestbetűt cipők kitérőnek bizonyultak; szállítand és puhán járok; megszűnt minden láb fáradásom, úgy, hogy — azt hiszem — lábajom semmi további orvoslást nem igényel.

Szives tanácsát köszöni Dánoson, 1897. évi szeptember 17-én.

Tisztelő híve WEKERLE SÁNDOR.

Ne viseljen Ön lábfelet a Dr. Hölgyes-féle szabadalmazott Asbesttalpbetét nélkül.

Óvjuk lábainkat hidektől, nedvességtől és meghűléstől.

Óvakodjunk a hamisítoktól!

Csakis e védjeggyel ellátott talpak valódiak.

Nincs többé lábfájás!

Sem tyukszem, sem izzados láb, sem bőrkeményedés, sem lábdagana, sem lábégés.

Rövid ideig viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét dr. Hölgyes-féle az egész világon szabadalmazott asbesttalpbélséssel látja el.

ÁRAK:

Homok-talp párja 40 kr., egyszerű szövésű Asbest-talp 60 kr., kettős vastagságú 1.20 kr.

Az asbesttalpbélsé kitérőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a magy. kir. honvédségnek eddig 22.500 pár szállított.

Egy pár asbesttalp a legérősebb járásnál is eltart egy évig. Szállítás csak utánvétellel, vagy a pénz előleges beklűdése mellett. Felvilágosítások, prospektusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Czipészek, viszonteladókknak megfelelő árengedmény.

Az ASBESTÁRÚ-GYÁR BETÉTI TÁRSASÁG BUDAPESTEN.

Egyedüli elárúító Szabadka és vidékére:

ROTH ARMIN kalap-, cipő- és uri divat raktárában Szabadkán.